

Rättsenheten
Therese Björklund
Direkt 010-2250223
therese.bjorklund@lansstyrelsen.se

Inspektion av Bergslagens överförmyndarnämnd, inbegripet kommunerna Hällefors, Lindsberg, Ljusnarsberg och Nora, den 17 oktober 2017

Närvarande: Kanslichefen Anders Andersson, överförmyndarhandläggarna Annelie Jägerström, Jennie Fillman och Petra Schollin (del av tillsynen), samt från Länsstyrelsen i Dalarnas län juristerna Therese Björklund och Lena Baggens.

1. Genomgång av föregående års inspektionsprotokoll

Vid länsstyrelsens inspektion år 2016 fick Bergslagens överförmyndarnämnd kritik för att de på grund av personalbrist inte gjorde någon årlig omprövning av förvaltare under 2015. Handläggningstiderna bedömdes som långa och antalet påminnelser i ärendehanteringssystemet som inte hade hunnit följas upp var många. En handläggare som ansvarat för frågorna om godmanskap för ensamkommande barn hade blivit sjukskriven och dessa ärenden hade inte blivit handlagda på två veckor. Länsstyrelsen konstaterar att de påpekanden som gjordes vid förra inspektionen har följts upp och justeringar i tillvägagångssätt har genomförts. Numera görs årliga omprövningar av förvaltare, handläggningstiderna ser bra ut och de påminnelser som finns i ärendehanteringssystemet hinner följas upp. Överförmyndarhandläggarna har ett system för hur man ska hantera varandras ärenden vid sjukfrånvaro och personalresurserna bedöms numera som tillräckliga.

2. Anmälningens ärenden

Sedan förra inspektionstillfället har till länsstyrelsen inkommit ett anmälningens ärende. Anmälaren menade på att Bergslagens överförmyndarnämnd brustit i sin tillsyn över en viss förvaltare. Länsstyrelsen utredde ärendet och gjorde bedömningen att Bergslagens överförmyndarnämnd inte brustit i sin tillsyn över den aktuella förvaltaren. Länsstyrelsen avskrev därefter ärendet från ytterligare handläggning.

Länsstyrelsen informerar även om att vi fått ett telefonsamtal beträffande en god man som försummat sitt uppdrag. Gode mannen har numera inga uppdrag kvar.

Mot bakgrund av denna information så har länsstyrelsen följt upp hur Bergslagens överförmyndarnämnd går till väga när de får indikationer på att en ställföreträdare missköter sitt uppdrag. Länsstyrelsen konstaterar att Bergslagens överförmyndarnämnd tar informationen på allvar och startar en utredning för att se om det finns grund för påståendena. Om så är fallet vidtas nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med problemet.

3. Överförmyndarnämndens verksamhet

På överförmyndarkansliet arbetar 4 överförmyndarhandläggare, samt en kanslichef på 10 % (4,1 årsarbetstid). Samtliga handläggare, som är förhållandevis nyanställda, har genomgått utbildning antingen i SKL:s regi eller med föreläsare Jan Wallgren. Vid ledighet och annan frånvaro hjälps man åt inom kansliet. Telefontid är måndag, tisdag, torsdag och fredag kl. 10-12. Det finns även ett mobilnummer som myndigheter/olika samarbetspartners kan ringa till och växeln känner till att det även går bra att kontakta kanslichefen vid behov. Det går även bra att ta kontakt med överförmyndarkansliet via e-post. En dag per månad finns det möjlighet för ställföreträdare och andra att träffa en överförmyndarhandläggare på plats i Nora, Hällefors och Lindesberg (besök bokas in i förväg).

Totalt är det ca 46 553 invånare i de 4 kommunerna och kansliet hanterade den 31 december 2016 508 godmanskap och 68 förvaltarskap. Därutöver fanns det 139 registrerade förmynderskap och 217 godmanskap för ensamkommande barn.

Under 2016 har 411 av 515 årsräkningar inkommit i tid. 104 påminnelser skickades ut. 9 vitesförelägganden överlämnades till överförmyndarnämnden. Granskningen blev klar den 29 december 2016.

Den totala summan av de tillgångar som överförmyndarnämnden förvaltar i samtliga ärendetyper är ca 155 524 321 kr. Summan av de inkomster som överförmyndarnämnden förvaltar på ett år i samtliga ärendetyper är ca 87 448 713 kr.

Av inlämnade statistikuppgifter framgår att kommunen står för en väldigt stor andel av ställföreträdarnas arvodeskostnader (77 %). Denna siffra är hög i förhållande till hur genomsnittet ser ut i övriga landet, där ca 40 % av arvodena betalas av kommunen och 60 % av huvudmännen själva. Kanslichefen tror att detta är ett arv från innan de blev en gemensam nämnd och att man tidigare varit generös med att låta kommunerna betala. De har börjat se över detta och vidtar åtgärder för att se till att inte kommunen ska stå för arvodena i de fall där det

rätteligen är huvudmannen som ska betala. Förhoppningsvis kommer detta arbete att synas i statistiken framöver.

Ställföreträdarens lämplighet prövas efter kontroll i belastningsregistret, kreditupplysning samt vid det personligt möte som äger rum vid den utbildning som kansliet håller för alla nya ställföreträdare. Återkommande kontroller av befintliga, erfarna ställföreträdare görs inte i dagsläget, men kommer att göras framöver.

Länsstyrelsen har begärt att få se den checklista som används vid försäljning av fastighet eller bostadsrätt och den blankett som används vid den årliga omprövningen av förvaltare. Länsstyrelsen tycker att det är bra med checklistor och rutiner, men vill påminna om att det är fråga om levande dokument som kontinuerligt behöver uppdateras och anpassas till hur samhället förändras. Den blankett som används vid den årliga omprövningen av förvaltare är bra. Länsstyrelsen har gett tips på hur checklistan som används vid försäljning av fastighet eller bostadsrätt kan förbättras/uppdateras.

4. Aktförvaring

Akterna förvaras i låsbara skåp i låsbara kontorsrum. Det råder enligt länsstyrelsens mening en generellt god ordning i akterna.

5. Registerkontroll

Länsstyrelsen har kontrollerat det av överförmyndarnämnden förda registret.

6. Granskning av slumpvis utvalda akter

Länsstyrelsen har granskat 19 slumpvis utvalda akter.

Akt 211, godmanskap.
Inget att anmärka.

Akt 921, godmanskap.
I årsräkningen för 2015 finns inget saldobesked från banken kvar i akten.
Överförmyndaren uppger att de missat att begära in saldobesked för ett konto.
Rutinen är att saldo – årsbesked för samtliga konton ska redovisas.

Akt 12, godmanskap.
Inget att anmärka.

Akt 1711, godmanskap.
Inget att anmärka.

Akt 201377, godmanskap.
Inget att anmärka.

Akt 2014104, godmanskap.
Inget att anmärka.

Akt 2015015, godmanskap.
Inget att anmärka.

Akt 1243, förvaltarskap.
I de två senaste årsräkningarna var det för mycket pengar på transaktionskontot, jämfört med den policy som överförmyndaren har. Inga åtgärder hade vidtagits. Överförmyndaren uppger att de missat att påpeka att det max ska finnas 25 000 kr på transaktionskontot efter att räkningarna är betalda. Detta är nu, efter länsstyrelsens påpekande, kommunicerat med förvaltaren i efterhand. Överförmyndarna uppger att den normala rutinen är att de påpekar detta i följebrevet som skickas ut till förvaltaren efter granskad årsräkning. Länsstyrelsen konstaterar att överförmyndaren numera uppfyller sina skyldigheter vad gäller årlig omprövning av förvaltarskap. En omprövning av detta förvaltarskap har skett år 2016.

Akt 176, förvaltarskap.
Länsstyrelsen konstaterar att överförmyndaren numera uppfyller sina skyldigheter vad gäller årlig omprövning av förvaltarskap. En omprövning av detta förvaltarskap har skett år 2016.

Akt 2015026, förvaltarskap.
Länsstyrelsen konstaterar att det ej finns någon formell ansökan från förvaltaren med skäl till försäljning av fastighet. Överförmyndaren uppger att de missat att begära en formell ansökan om försäljning av fastigheten. Länsstyrelsen konstaterar att överförmyndaren har en checklista som ska användas vid försäljning av fastighet eller bostadsrätt.

Akt 2016100, förmyndarskap.
Inget att anmärka.

Akt 2016126, förmyndarskap.
Inget att anmärka.

Akt 1026, förmyndarskap.
Inget att anmärka.

Akt 667, förmyndarskap.
Inget att anmärka.

Akt 2014098, godmanskap för ensamkommande barn.
Länsstyrelsen konstaterar att överförmyndaren inte fattat beslut om befrielse för ställföreträdare från skyldigheten att lämna årsräkning. Trots detta har årsräkning ej inkommit från ställföreträdaren och påminnelse har inte skickats från överförmyndaren. Detta är nu, efter länsstyrelsens påpekande, åtgärdat och befrielse från skyldigheten att lämna årsräkning har skickats till god man.

Akt 2015018, godmanskap för ensamkommande barn.
Inget att anmärka.

Akt 2015157, godmanskap för ensamkommande barn.
Inget att anmärka.

Akt 2017069, godmanskap för ensamkommande barn.
Inget att anmärka.

Akt 1058, godmanskap för ensamkommande barn.
Inget att anmärka.

7. Sammanfattning av årets inspektion samt länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen kan se att situationen på Bergslagens överförmyndarnämnd har förbättrats sedan inspektionen 2016. De påpekanden som gjordes vid förra inspektionen har följts upp och justeringar i tillvägagångssätt har genomförts.

Länsstyrelsen har bemötts på ett positivt sätt och fått god hjälp under inspektionen.

Tillsynen förklaras härmed avslutad.

Vid protokollet.

Therese Björklund

Kopia till:

Bergslagens överförmyndarnämnd

Kommunfullmäktige i samtliga kommuner

Kommunstyrelsen i samtliga kommuner